

SL(6)067 – Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Diwygio) (Cymru) (Coronafeirws) (Rhif 2) 2021

Cefndir a Diben

Mae'r [Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl \(Diwygio\) \(Cymru\) \(Coronafeirws\) \(Rhif 2\) 2021](#) ("y Rheoliadau") yn cael eu gwneud o dan baragraff 4(2) a pharagraff 6(7) ac (8) o Atodlen 4 i Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000.

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â phleidleisio drwy ddirprwy mewn is-etholiadau llywodraeth leol penodol a gynhelir rhwng dyfodiad y Rheoliadau hyn i rym a 28 Mawrth 2022.

Mae Rheoliad 2 yn diwygio Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001, er mwyn estyn y sail ychwanegol i geiswyr wneud cais am bleidleisiau drwy ddirprwyon brys, neu newid eu dirprwy enwebedig, ar gyfer yr is-etholiadau hyn. Mae'r sail ychwanegol hon yn ymwneud â phersonau nad ydynt yn gallu mynd i orsaf bleidleisio yn bersonol o ganlyniad i gydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol, cyngor Llywodraeth Cymru neu gyngor ymarferydd meddygol cofrestredig mewn perthynas â'r coronafeirws yn ogystal â chaniatáu i'r rhai sydd â phleidlais ddirprwy bresennol newid eu dirprwy enwebedig os bydd yn rhaid i'r unigolyn enwebedig hunanyysu.

Ar hyn o bryd, mae cyfraith etholiadol yn darparu ar gyfer senarios lle y gallai fod angen i etholwyr wneud cais am bleidlais drwy ddirprwy brys oherwydd eu bod yn cydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol, cyngor Llywodraeth Cymru neu gyngor ymarferydd meddygol cofrestredig mewn perthynas â'r coronafeirws. Fodd bynnag, ni fydd y rheol bresennol yn berthnasol i is-etholiadau sy'n cael eu cynnal ar 5 Tachwedd 2021 neu ar ôl hynny. Mae Llywodraeth Cymru wedi cael gwybod am nifer fach o is-etholiadau y trefnwyd eu cynnal ar ôl y dyddiad hwn, ac felly mae'n rhaid i Lywodraeth Cymru estyn y rheol bresennol ar gyfer is-etholiadau a gynhelir yn y dyfodol agos, pan fydd y coronafeirws yn debygol o fod ar led yn ein cymunedau o hyd.

Mae cyfyngiad amser ar y darpariaethau a byddant yn peidio â chael effaith ar ôl 28 Mawrth 2022.

Gweithdrefn

Cadarnhaol drafft.

Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod drafft o'r Rheoliadau gerbron y Senedd. Ni all Gweinidogion Cymru wneud y Rheoliadau oni bai bod y Senedd yn cymeradwyo'r Rheoliadau drafft.

Materion technegol: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Nodwn na fu unrhyw ymgynghori ffurfiol ar y Rheoliadau hyn. Yn benodol, nodwn y paragraff a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"Due to the emergency nature of these Regulations the Welsh Government did not undertake a public consultation before the Regulations came into force. However, views were sought and taken into consideration on the first set of Regulations - The Representation of the People (Amendment) (Wales) (Coronavirus) Regulations 2021 - which this statutory instrument extends to 28th March 2022. The Electoral Commission have been made aware of the intention to extend these provisions to support the democratic rights of those wishing to participate in local government by-elections."

Nodwn hefyd yr esboniad canlynol a ddarparwyd gan Rebecca Evans AS, y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, mewn llythyr dyddiedig 26 Hydref 2021 at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad:

"O ystyried y nifer cynyddol o achosion Covid-19 ar hyn o bryd, mae wedi dod yn angenrheidiol i ni ymestyn y rheol er mwyn caniatáu i'r rhai sy'n hunan-ynysu ar, ac ar ôl, 5 Tachwedd 2021 gymryd rhan mewn unrhyw isetholiad llywodraeth leol a drefnwyd.

Mae fy swyddogion wedi cael gwybod yn ddiweddar am dri isetholiad, a drefnwyd ar gyfer 11, 18 a 25 Tachwedd. Er mwyn i'r darpariaethau hyn fod ar waith ar gyfer y cyntaf o'r isetholiadau hynny, gofynnaf ichi ystyried y rheoliadau ar frys ac adrodd arnynt mewn pryd ar gyfer dadl yn y Cyfarfod Llawn ar 9 Tachwedd 2021."

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae'r fersiwn Gymraeg o'r Memorandwm Esboniadol yn cynnwys gwallau ac mae rhywfaint o'r manylion sydd yn y Memorandwm Esboniadol Saesneg ar goll. Mae anghysondebau o'r fath yn codi ym mharagraffau 2.1 (Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad), 3.1 (Y cefndir deddfwriaethol) a 5.1 (Ymgynghori).

Mae paragraff 2.1 o'r fersiwn Saesneg yn darparu: "Subject to the will of the Senedd [the Regulations] will come into force on 10 November 2021". Mae'r fersiwn Gymraeg yn defnyddio dyddiad anghywir ac nid yw'n cyfeirio at rôl y Senedd. Mae'r testun yn y fersiwn Gymraeg yn dweud: "Daw'r Rheoliadau i rym ar 10 Tachwedd 2022".

Mae paragraff 3.1 yn cyfeirio at y pwerau a roddir i Weinidogion Cymru gan Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000 ("Deddf 2000"). Gwneir y Rheoliadau hyn o dan baragraff 4(2) a pharagraff 6(7) ac **(8)** o Atodlen 4 i Ddeddf 2000. Mae cromfachau ar goll yn y fersiwn Gymraeg, sy'n rhoi'r argraff bod y Rheoliadau'n cael eu gwneud o dan baragraff 8 o Atodlen 4, yn hytrach na pharagraff 6(8) o Atodlen 4. Nid yw'r gwall hwn yn digwydd yn y fersiwn Saesneg.

Mae paragraff 5.1 yn y fersiwn Gymraeg yn hepgor gwybodaeth am y Comisiwn Etholiadol sydd yn y fersiwn Saesneg.

Hefyd, mae'r fersiwn Gymraeg yn camsillafu enw'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol.

Er nad yw'r Memorandwm Esboniadol yn rhan o'r gyfraith, gall y gwallau hyn gyda'i gilydd ddrysu'r dinesydd ynghylch effaith y Rheoliadau.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Pwynt Craffu ar Rinweddau 2:

Rwyf yn ddiolchgar i'r Pwyllgor am dynnu sylw at y camgymeriadau yn y Memorandwm Esboniadol Cymraeg. Mae'r gwallau hyn wedi cael eu cywiro ac mae'r Memorandwm Esboniadol wedi cael ei dynnu'n ôl a'i ailosod.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn gydag ymateb y Llywodraeth yn ei gyfarfod ar 8 Tachwedd 2021 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

